

LOVÉTEI KIÁLTÓ

VIII. évfolyam, 9. szám, 2006. szeptember. Ára szabadeladásban: 1 lej

Kéz a kézben hazafelé

A tartalomból:

- 2. oldal: Tanácsülés
- 3. oldal: Szemétügy
- 4. oldal: Egészségünk
- 5. oldal: A hagyományőrző
- 6. oldal: Silye István emlékére
- 7. oldal: Diákoldal
- 8. oldal: Pedagógiai lexikon Lovétei tájszavak

Tanévkezdés

A tanévkezdés apropóján csíkszeredai ismerősünk megütközve meséli, hogy kolléganője román iskolába íratta a gyermekét, habár mindkét szülő magyar, de nem érzik fontosnak, hogy csemetéjük az anyanyelvén sajátítsa el az írás és olvasás művészetét. Elégségesnek tartják, hogy ők otthon magyarul beszélnek a gyerekkel, az iskolában tanuljon csak románul, úgy majd jobban fog érvényesülni.

Számomra ez lesújtó és megdöbbentő. Nem azért, mint ha idáig nem hallottam volna ilyesmiről, hanem azért, mert nagyon közel van hozzánk, s bizonyára nem egyedi eset. Nem hittem volna, hogy egy székely ember képes lemondani önként

az anyanyelvéről, sőt, hogy nem is a saját magáéről, hanem gyerekét fosztja meg egy ilyen kincstől. Egy olyan kincstől, mely páratlan az egész kerek világon, amelynek szavaiban benne van a történelmünk, hitünk, műveltségünk, kifejezései kész meghatározások, festmények. Titkaiban úgy lehet bűvarkodni, mint az egyiptomi piramisok hieroglifái között, amelyek megfejtéséhez szintén ajánlott tudni magyarul.

Személy szerint el sem tudom képzelni, milyen lenne, ha agyamat nem Benedek Elek meséi, József Attila versei vagy Sütő András elbeszélései pallérozták volna. Persze az sem mindegy, hogy azt tanítják-e, hogy "a pénzt keresik, fiam!", vagy azt, hogy nyerik.

Ha az efféle gondolkodásnak tömegesen követői lesznek, ak-

kor nem lesz szükség, hogy egyesek életüket és szabadságukat áldozzák az önálló magyar egyetem ügyéért, és a következőkben már azon sem fogunk megbotránkozni, ha a következő oktatásügyi miniszter is úgy fogja vélni (akár a mostani nemrég Sepsiszentgyörgyön), hogy nem helyénvaló, ha Romániában bárki is idegen nyelvként tanulja a román nyelvet. Ez a probléma ugyanis nemcsak magánügy! Bevalljuk vagy sem, az egész magyar nemzetnek ártunk vele, ha önként dobjuk el a lehetőségünket, hogy anyanyelvünkön ismerjük meg a világot, s ezáltal tönkretesszük mások jó szándékú munkáját is, melyet nemzetünk felemelkedéséért végeznek.

András Mónika

Szeptemberi tanácsülés

A szeptemberi rendes havi tanácsülésre 2006. szeptember 22-én este nyolc órakor került sor a polgármesteri hivatal gyűléstermében. Jelen voltak: Lázár Zoltán polgármester, Györgylőrincz Ernő alpolgármester, Miklós Ida jegyző, András Árpád, Balázs István, Demeter László, Fazakas Imre, György Árpád, Ladó András, Mag István, Mihály Lajos, Mihály László, Molnár Julianna, Pál Csaba és Török Sándor tanácsosok, valamint a Lövetei Kiáltó részéről Mihály János.

Török Sándor elnöklő tanácsos az alábbi napirendi pontokat ismertette:

- a 2006-os költségvetés kiigazításának jóváhagyása,
- az egészségügyi rendelők épületének eladására vonatkozó határozat javaslat jóváhagyása,
- a 178/1991. számú végzéssel jóváhagyott lista módosítására vonatkozó javaslat jóváhagyása.

Lázár Zoltán polgármester javasolta, hogy negyedik napirendi pontként Györgylőrincz Ernő alpolgármester ismertesse azt a pályázatot, amelynek célja, hogy az információáramlás tekintetében hátrányos helyzetű közösségek a mostani európai normáknak megfelelően rákapcsolódhassanak a világhálóra (Internet).

- Az első napirendi pontot a helyi tanács egyhangúlag jóváhagyta.

- A második napirendi pont keretében Lázár Zoltán polgármester ismertette, hogy a tanács egy olyan listát kell, hogy összeállítson és jóváhagyjon, amelyen szerepelnek mindazok az eladható és a törvény értelmében a családorvosok által megvásárolható épületek, amelyek jelenleg egészségügyi központként vagy rendelőként működnek. A polgármester ugyanakkor jelezte, hogy nem látja annak módját, hogy a lövetei rendelők épülete eladható legyen, mert ez az egész községé és nem az önkormányzaté. Ugyanis az épületet az ötvenes években a lakosság közadakozásból vásárolta meg Barta Albert kőművesmestertől. A polgármester jelezte azt is, hogy az épület megvásárlását célzó kérelmet eddig még nem nyújtottak be a családorvosok. Többek (Fazakas Imre, Mihály László, Pál Csaba) hozzászólása valamint rövid

vita után a helyi tanács tagjai leszögezték, hogy nincs miről listát összeállítani, ugyanis a rendelők épülete nem eladó. Ezzel a rendelők épületének eladására vonatkozó határozatjavaslat jóváhagyás nélkül lekerült a napirendről.

- A harmadik napirendi pont alatt a polgármester ismertette a csikszederdai Ambrus Antal királyfürdői telek- és háztulajdonos azon kérelmét, amelyben azt kéri, hogy a helyi tanács hozzon határozatot arról, hogy birtoklevelében szereplő 100 négyzetméter területet a megyei illetékes szerveknél 160 négyzetméterre módosíthassa. Pál Csaba tanácsos felhívta a gyűlés figyelmét, hogy a Közbirtokosság szerint, kivél az illetékes kérelmező szomszédos Királyfürdőn, nagyobb területet használ, mint amennyi a birtoklevelében szerepel. Ugyanakkor kérte, hogy a birtoklevél módosítását a helyi tanács mindaddig ne hagyja jóvá, amíg kellőképp nem tisztázódik, hogy az illető személy valójában mekkora területet használ. Az ügy mielőbbi tisztázása érdekében Lázár Zoltán polgármester javasolta, hogy a Közbirtokosság, mint szomszéd a Helyi Tanáccsal együttműködve szálljon ki a helyszínre. A javaslatot a tanács egyhangúlag elfogadta.

- A negyedik napirendi pont keretében tudomásulvétel és jóváhagyás céljából Györgylőrincz Ernő alpolgármester ismertette azt a pályázatot, amelynek célja az, hogy az információáramlás szempontjából hátrányos helyzetű közösségek rákapcsolódhassanak a világhálóra. A programnak köszönhetően az itteni emberek közelebb kerülnének a "nagyvilághoz", a gyors Internet-szolgáltatáshoz, ugyanis a tervek szerint 4 információs pontot (Polgármesteri Hivatal, Községi Könyvtár, Iskola, Teleház) hoznának létre a faluban. Természetesen akkor, ha a helyi tanács biztosítja a megfelelő alapfelszereltségű terméket stb. Az ismertető után a tanács a pályázatban való részvételi szándékát egyhangúlag kinyilvánította, és a már elküldött részvételi nyilatkozatot utólagosan jóváhagyta.

A különfélék keretén belül Mihály Lajos tanácsos tudatja a jelenlévőkkel, hogy a csorda, annak ellenére, hogy nem történt hivatalos beszabaddítás, három napja Alsómezőben, a gyümölcsösökben, zöldségesekben legel, és a tulajdonosok ezért zügo-

lódnak. Tudatja azt is, hogy Lukács Béla vállalkozó a Szeltersz-völgyi háztulajdonosoktól pénzt gyűjt vilánybekötési díj cím alatt. Szeretné tudni, hogy a díj szedése törvényes keretek között zajlik-e? Kéri, hogy az alszegi csengettyűhöz helyezték vissza az oda járó forgalmi táblát.

A polgármester rövid válaszában elmondja, hogy a Legelőbizottság és a Polgármesteri Hivatal ugyan hirdetett beszabaddítást, de az nem a mezőre, hanem az erdei kaszálókra vonatkozott.

Fazakas Imre tanácsos arról érdeklődött, hogy a régi fűrésznél le-töltött salakot, amit a Közbirtokosság vitetett, mikor szórják szét, és kiknek kellene elteríteniük?

Ladó András tanácsos javasolta, hogy azok a gazdák terítsék el és végezzék el a szükséges útjavítást, akik tehenei ott járnak, mert az ő érdekük. Ezelőtt is volt közmunka, nem kell mindennel a Polgármesteri Hivatalra várni.

Balázs István tanácsos tudatta a jelenlévőkkel, hogy a sóskút kezelője, özv. György Gáborné jelezte, hogy a kút vize több alkalommal "megromlott", szennyeződés érte. Meg kellene vizsgálni, hogy mi okozza ezt. Ugyanakkor kérdéssel fordul az alpolgármester úrhoz, hogy az utcakövezés miatt maradt abba, van-e rá lehetőség, hogy az akció folytatódjon?

Az alpolgármester válaszában elmondja, hogy az almási mészkbányánál tulajdonosváltás történt, s ezért akadozik a szolgáltatás.

Ladó András tanácsos javaslatként felveti, hogy a Somsarjú-patakban lévő homokot nem lehetne-e erre a célra kitermelni.

Mihály Lajos tanácsos elmondja, hogy az új tejcsarnok környéke nagyon szemetes, és a trágyalétől bűzlik. Tenni kellene valamit, hogy nagyobb legyen a tisztaság.

Török Sándor tanácsos azzal a kérdéssel fordul a polgármester úrhoz, hogy Fazakas Pálék meddig lesznek a kirulysarki iskolánál gondnokok, vagyis meddig töltik be ezt a szerepkört?

A polgármester válaszában elmondja, hogy rövidesen kiderül, mennyi összeg jön be egy év alatt, és akkor el lehet dönteni, hogy a jövőben a táborozó helyet milyen körülmények között lehet működtetni.

Török Sándor javasolja, hogy tovább így ne adják ki, mert azt tapasztalta, hogy nincs kellőképpen

gondozva, vagyis nincs kielégítő gondnoki munka. Megfelelő, állandó gondnok és szolgálat kellene, hogy legyen a táborozó helyen olyan ember személyében, aki nemcsak a szükséges karbantartást végezné el, hanem ha kell idegenvezetőként is szolgálna, hiszen hatalmas értékről, beruházásról van szó. Nem igazán tűnt ki a gondnoki feladattal megbízott személy munkájából, hogy erre felelősen vigyázza. Éppen ezért a helyi tanácsnak a jövőben jobb, megfelelőbb megoldást kell találni. Azért a pénzéért állandó alkalmazottat is lehetne talán kapni... Balázs István tanácsos ugyanezen az állásponton van. A tanácsosok végül abban állapodnak meg, hogy olyan személynek kell a jövőben odaadni, aki fizetés ellenében teljes felelősséget is vállal.

Györgylőrincz Ernő alpolgármester elmondja, hogy a kirulysarki tábor jó működését az is akadályozta, hogy a csoportok igen egymásra voltak szervezve. Így történhetett meg, hogy az ágynemű még meg sem száradt, s máris új csoportot kellett fogadni...

A polgármester a felmerült kérdésekre válaszolva elmondja, hogy a Szeltersz-völgyi villanyvezetés azon része, amely állami beruházás volt, lezárult. Most már a tulajdonos dolga, hogy melyik cégre, vagy kire bízza a további munkálatok elvégzését.

A polgármester elmondja, hogy az idei költségvetésben, nem volt elkülönítve pénz a lámpatestek vásárlására ezért a közvilágítás további kiépítése akadozik. Ha költségvetés-módosítás esetén a megye pénzt juttat a tanácsnak, akkor annak egy részét erre fogják fordítani. Jelzi, hogy átereszeket is kellene vásárolni... Kéri a tanácsot, hogy nevezzen ki tagjai közül három személyt, akik a Polgármesteri Hivatal által finanszírozott munkálatokat (a tornaterem felújítása, támfal, kerítés) ellenőrzik és átveszik. A tanács tagjai közül Pál Csaba, Fazakas Imre és György Árpád tanácsosokat bízta meg ezzel a feladattal. A polgármester megígéri, hogy a sós-kút-nál felmerült problémákkal személyesen fog foglalkozni.

Végezetül a polgármester megköszöni mindazoknak a tevékenységét, akik valamivel a III. Lövétei Falutalálkozó sikeréhez hozzájárultak. Röviden beszámol Beder Tibor volt tanfelügyelő szervezte törökországi útról, amelyen a Kárpát-medence

Kis Zoltán
Hargita Megyei Önkormányzati Képviselő
Székelyudvarhely
Tel.: 0744-399287

Lövete Község Önkormányzatához
Lövete

Tisztelt Polgármester Úr, Tisztelt Önkormányzati Képviselők!

A 2004-es választások alkalmával megfogalmazott programomban, tekintettel arra, hogy Saékelyudvarhely mellett kinyilatkoztatva Szentegyháza és Lövéte lakosainak érdekeit is föl vállaltam, ezért mindazok az események, amelyek a régiót érintik, folyamatosan foglalkoztatnak. Ezért tartom fontosnak tájékoztatni Önöket az alábbi ügyben.

A Megyei Önkormányzat folyó év júliusi rendes ülésének 3. napirendi pontjában egy olyan költségvetési kiigazítás szerepelt, amely értelmében a Megyei Önkormányzat 180 ezer RON értékben területet vásárol Hargita és Kovászna megyéket érintő regionális szeméttároló létesítése céljából.

A plénumon azon kérdésekre, hogy hol vásárolunk területet, az Elnök válaszában két helység neve hangzott el: Lövéte és Szentegyháza.

Egy olyan tervről van szó, amelyik nagyban meghatározhatja a régió ökológiájának jövőjét, az élővilágot és a természeti képet. Mivel radikálisan kihathat az ott élő lakosság életére és jövőjére, javasolom, hogy ezt a kérdéskört a lakosság alapos bevonásával és tájékoztatásával, körültekintően vizsgálják meg a regionális szeméttároló felmutatható előnyei mellett a létesítmény mögött rejlő esetleges óriási veszélyeket is mérlegre helyezve.

Tisztelettel!

Kis Zoltán

Székelyudvarhely, 2006. október 1.

különböző részeiről összetoborzott személyek mellett Ő és Mag István tanácsos is részt vett, megemlítve azt, hogy lövétei fából készült az a kopjafa, amit ott egy kis faluban felavattak.

Török Sándor tanácsos tudatja a jelenlévőkkel, hogy a falutalálkozó alkalmával szervezett "Jövőműhely" résztvevői közül egy személy a tanácsosok holléte felől érdeklődött. Hogy az ilyen helyzeteket a jövőben elkerüljék, javasolja a tanácsosoknak, hogy a hasonló rendezvényeket ezután jelenlétükkel tiszteljék meg.

Egyéb tárgy nem lévén, Török Sándor elnöklő tanácsos a gyűlést bezárta.

Mihály János

Ezt írják rólunk

Krónika, 2006. szeptember 26.

"... A megyei költségvetésből elkülönítettek földvásárlásra 180 ezer új lejt, és keleti, illetve nyugati szeméttároló munkanévvel kerestek alkalmas területeket. A *Krónika* információi szerint Felcsíkon, illetve a lövétei határban, a Székelyudvarhelyt Csíkszere-dával összekötő út jobb oldalán talált a megyei tanács tározó építésére alkalmas területet, de még nem vásárolták meg."

A nyár veszélyei

A nyár nem csak örömmel jár. Egy enyhe napszúrás, hasmenés, hányás, viszkető rovarcsípés elronthatja pihenésünket. Készüljünk fel tehát, hogy megelőzzük a kellemetlenségeket.

Kiütés:

Természetes vizekben vagy strandon való fürdés után fontos, hogy a gyerek lezuhanyozzon. Az érzékeny bőrűek hajlamosak arra, hogy a klórozott vagy szennyezett víz kiütéseket okozzon rajtuk. A gyakori fürdés kiszáritja a bőrt, mely így sérülékenyebb, védtelenebb. Esténként masszírozzuk át a gyereket valamilyen neki való testápoló krémmel. Ha a kiütések már kialakultak és viszketnek, gyógyszerárban kapható hűsítő rázókeverékkel kenhetjük be. Ha a kiütések már nem viszketnek, hanem fájdalmasak, esetleg apró sebekké alakulnak, forduljunk orvoshoz. Ha a kiütés lázzal jár, igen valószínű, hogy valamilyen fertőző betegségről van szó, ezzel is feltétlenül keressük fel az orvost. A kiütés legártalmatlanabb formája az, amely a túlóltóztatás, a meleg vagy a befülledő pelenka hatására alakul ki. Szórjunk a pöttyös részekre egy kis babahintőport, engedjük pelenka nélkül sokat szaladgálni, hemperegni a picit, és öltöztessük könnyebben. Pusztán azért, mert egy kisbaba még csak pár hetes vagy pár napos, nem kell túlóltóztatni és harminc fokban is sapkát adni a fejére. Nagy melegben is ajánlatos azonban egy könnyű kis fehér vászon ingecskevel védeni a naptól.

Fürdés:

A kisbabáknak többsége rajong a fürdésért. Ha víz mellé megyünk, bajosan tudjuk az állandó vízben úcsörgésről, pancsolásról lebeszélni. Ez azonban még nagy melegben sem tesz jót, mert könnyen lehűlhetnek, felfázhatnak, s ilyenkor fogékonyabbak a különféle betegségekre, fertőzésekre. Fürdés után vegyük le rögtön a gyerekről a vizes fürdőruhát. Töröljük bőrüket szárazra, kenjük be arcukat, vállukat, fülcimpájukat baba napozószerrel. Egy kicsit szaladgáljanak, amíg a lúdbőrözés el nem múlik.

Folyadékfogyasztás:

Ha nagy a forróság, ne csodálkozzunk azon, ha nem igazán éheznek meg a gyerek, és csak innivalót kíván. A legjobb szomjoltó a buborékmentes ásványvíz, vagy az egészen enyhén édesített tea. A csecsemőt gyakrabban kell szoptatni. A szoptatott kisbabát nem szükséges külön teáztatni.

Rovarcsípés:

Próbálkozzunk a megelőzéssel! Szereltessünk fel az ablakra szúnyoghálót, a babakocsit a szabadban takarjuk le. A bőrre kenhető riasztószereket csecsemők és kisgyermek számára nem ajánljuk, mert lenyálhatják. Édes innivalót csak fedeles pohárból, szívószállal adjunk a gyerekeknek, mert a szájban, torokban levő darázs- és méhcsípés rendkívül veszélyessé válik. Ha mégis megtörténik, haladéktalanul forduljunk orvoshoz, és addig is próbáljuk jegelni, hűteni a csípés helyét. A patikában is kaphatók olyan zselék, amelyek a csípés körül kialakuló duzzanatot, gyulladást enyhítik.

Úti patika:

Nyaralásra is vigyük magunkkal a házi patika fontosabb kellékeit:

- lázmérő, lázcsillapító kúp és szirup, fájdalomcsillapító
- sebfertőtlenítő szer, steril gézlap és vatta, ragtapasz
- rovarcsípés, leégés estén alkalmazható gyulladáscsökkentők, hűsítő-rázó keverék (csipésekre, viszkető kiütésekre)
- magas faktorú fényvédő napozókrém és hidratáló krém a kiszáradó bőrre.

Napozás:

Napfényre feltétlenül szükségünk van, s minél nagyobb testfelület ér, annál jótékonyabb hatású. Csökkenteni, sokszor átmenetileg meggyógyítja az ekcémát, elengedhetetlenül fontos a szervezet D-vitamin szintéziséhez. Ugyanakkor óvakodnunk kell a napszúrás káros hatásaitól. 12 és 15 óra között soha ne legyen a gyerek a napon, akkor sem, ha a bőre nem érzékeny. Használjunk fényvédő szereket. A fejét védjük fehér sapkával, adjunk rá szellős ingecskét. A 6 hónapnál fiatalabb csecsemőt soha ne rakjuk ki közvetlen napfényre.

Napszúrás:

Ha a fenti tanácsokat betartjuk, elkerülhető a napszúrás. Hosszú autótúton gondoskodjunk a megfelelő árnyékolásról és szellőzésről. Ha a gyerekeknek fáj a feje, hányingere van valószínűleg megtörtént a baj. Azonnal vigyük hűvös helyre, itassuk hideg teával és tegyük a fejére hideg vizes borogatást.

Kullancs:

A kullancsok egy része fertőző, és két súlyos betegséget, a vírusos agyhártyagyulladást és a bakteriális eredetű Lyme-kórt terjesztik, ajánlatos valamilyen módon védekezni ellenük. Ha kullancsot találunk, azonnal ki kell venni minden kenegetés nélkül. A fertőző nedv a potrohába van, ha hamar eltávolítottuk a kullancsot, kicsi az esélye a fertőzésnek. Ha a feje benne marad, az a kisebbik baj, vagy kilöködik magától, vagy eltávolítja majd az orvos.

Hányás, hasmenés:

A melegben gyorsabban romlanak az élelmiszerek, légy szállhat rájuk, emésztésünk pedig lassabban működik a kánikulában. Jó néhány oka van, hogy nyáron gyakoribbak a hasmenéses megbetegedések. Az utazással járó izgalmak, az új környezet, új ételek, idegen ízek sokaknál okoznak hasmenést.

- Ne igyon csapvizet más vidéken vagy külföldön, az egészségügyi előírásoknak megfelelő víz is hasmenést válthat ki, mert más, mint a megszokott.

- Vásároljunk szénsavmentes italokat, nem túl édes teát és azt igyák a gyerekek.

- Csak jól megmosott és megtisztított gyümölcsöt fogyasszunk!

- Utcai árusoknál ne vegyünk innivalót, bizonytalan a frissességük és a tárolásuk.

- Ha mégis elkapta a gyereket a hasmenés, gondoskodjunk arról, hogy megfelelő folyadékot kapjon. Pár napig le kell mondania a rendes étkezésről, fagyiról stb., ehelyett egyen kekszet, reszelt almát, banánt, sárgarépát.

- Minél fiatalabb a gyermek, annál könnyebben kiszáradhat. Különösen, ha a hányás lázzal és hasmenéssel jár. Ha hat hónapnál fiatalabb a baba, haladéktalanul vigyük orvoshoz.

A hagyományörző

Török Sándor a múlt havi lapszám-ban megjelent, több ember becsületében beletaposó cikkében egy, még áprilisban lejárt versenytárgyalás körülményeit használja fel mocskolódása céljából most, augusztus végén. S ha már erre adta a fejét, akkor bár tette volna a versenytárgyalás ismertetését becsületesen. Ne féligazságokkal és hamis állításokkal próbálna magának "babérokat" aratni. Már a versenytárgyalás (árverés) érvényességi feltételeit se próbálja korrektül visszaadni - tudván, hogy ezt sokan nem ismerhetik -, azt, ami le van írva az 5258. /12. 04. 2006-os számú versenytárgyalás szabályzó iratcsomóban. A leírt szabályok, feltételek be nem tartása a jelentkezők kizárásához, illetve a versenytárgyalás felfüggesztéséhez vezethet. Ezt történhetett volna akkor is, ha csak egy vásárló jelenik meg azon a napon. Április 26-án az épületet megvásárolni szándékozó két lövétei cég jelenléte és segítsége nélkül nem nyerhetett volna a polgármesteri hivatal sem. Ha valaki tájékozódott a vásárlási feltételek felől, hamar ráeszmélt arra, hogy a pusztán távolmaradás (bár lehet ez is jó szándékú) a hivatalnak nem elegendő segítség az ingatlan megvásárlásához, mert ezzel legfennebb elodázzhatja az árverés megtartását, esélyt adva így az első kiírásról lemaradottaknak. Erdemben azok tudtak segíteni, akik eleget tettek időben a verseny feltételeinek, vállalva ezek anyagi kiadásait is. Török ezekről a szabályokról is tudhatott (hiszen a polgármesteri hivatalnál is van egy versenytárgyalást szabályzó iratcsomó), és mégis felteszi a szájbárgós kérdést a távolmaradás kapcsán: "Ez mi, ha nem a közösség javára való lemondás?" Nagy cinizmus. Ügyes trükk. Vagy nem volt tudomása a feltételekről, szabályokról? Akkor mi alapján mond ítéletet? Ha annyi fáradságot se vesz, hogy az általa stratégiai fontosságúnak nevezett ingatlan vásárlási feltételeit áttanulmányozza két tanácsosi ülés pénz felvétele között, akkor teljes alkalmatlanságáról tett tanúbizonyságot.

Én úgy gondolom, hogy a központban megvásárolt CEC ingatlanon nem traktorállomás vagy fatároló kell, hogy legyen. Ez a telek annál értékesebb. Könyvtárnak és teleháznak már neveztek meg más épületet is. Olyan épületcsoportot szándékoztunk oda építeni, amely formájával beleillik falunk hagyományos építészeti stílusába, funkciójával pedig helyet ad a mai szövetkezet épületében működő ke-

reskedelmi tevékenységeknek is. Helye lehetett volna itt a könyvtárnak és a teleháznak is. Ez egy nagyobb lélegzetű terv lett volna, ami arra épült, hogy a lakosságot megkérdezve és a polgármesteri hivattal együttműködve visszaállítsuk Lövete régi piacterét. A falunknak ez lehet egy stratégiája. Természetesen tudom, hogy ezt a dolgot se látjuk egyformán, de véleményünket falunk fejlesztéséről civilizált formában is kifejtethetjük akár itt, az újság hasábjain is. Az árverést megelőző este hosszan beszélgettem erről a polgármesterrel, aki szintén fontosnak találta ezt a fejlesztést, fontosabbnak és hasznosabbnak ez eddigi ötleteknél s megkért, hogy ne álljunk el ettől a szándékunktól. Ez és a felesleges nagy vételár kifizetése -bármelyik fél részéről is - volt az oka, hogy eleget tettünk a helyi tanács 860/2006. 04. 25. számú írásbeli és a polgármester szóbeli kérésének. A tanácsnak biztosan beszámolt erről a polgármester, tehát tudhatott erről Török is. (Csak megjegyzem, hogy ebben a kérdésben azt is kéri a Tanács, amelynek tagja Török is, hogy a borítékba, zártborítékos árverés lévén, a kiinduló árat írják bele a cégek. Ezt, csak az tudta megtenni, aki megjelent, nem az, aki távolmaradt a versenytől.) A stratégiai helyek hivatal általi zárolása, blokkolása (akár vásárlás útján, vagy kihasználansága okán) akadálya lehet a fejlesztésnek, a beruházásnak. Nem elég egy jó ötlet, azt működővé kell tenni -példa erre a játszótér esete, nem elég birtokolni valamit, azt működtetni is kell -példa erre a kirulyi iskola esete.

Török írása a lövétei cégek iránti "szeretetéről" is árulkodik. Nem emlékszem, hogy arra a cégre, amelyiktől a szemetesládákat rendelték, ilyen vehemesen kitört volna. Lehet azért nem, mert az a Kárpátokon túli volt. Nem emlékszem, hogy számon kérte volna, hogy a megrendelt árut miért szállította át a Kárpátokon, mikor Lövététől Udvarhelyig tucatnyi cég le tudta volna gyártani. Nem emlékszem arra se, hogy az átvevőket ostorozta volna. Most, hogy a hivatal s így a falu is két lövétei cég jóvoltából több mint fél milliárdot megtakarított, kinyílt a bicska a zsebében. Egy ügyes trükkel azt a látszatot akarja kelteni, hogy mindegy, hogy azok, akik segítettek az ingatlan megvásárlásában, kérték-e azt a "bizonyos szolgáltatást vagy felajánlották nekik" -ahogy Török fogalmaz, hasonló bünt követtek el. (A kötekedő tipikus esete, akárcsak a nyuszika története, akinek ha volt sapkája, akkor az volt a baj, s ha nem volt, akkor az még nagyobb.) Márpedig nagy különbség van a kettő között. Jól tudja,

hogy a valamit magukra adó cégek létkérdése a fejlesztés. A fejlesztésről való lemondásnak hosszú távon negatív következményei is lehetnek az adott társaságra nézve. Azt is jól tudja, hogy erre a versenytárgyalásra senki se úgy ment, mint egy jótékony-sági bálra, hiszen ők adták a polgármesternek mandátumot a tárgyalásra. Valakinek a javára visszalépni (úgy, hogy ez a legolcsóbban jusson hozzá) a mindenkinek stratégiai fontosságú, fejlesztési szándékának fontos elemét képező ingatlan vásárlástól, nagy áldozat. Az tudja, aki ezt meg-hozza. Nem mindegy, hogy kéréssel vagy a nélkül, a helyzet súlyát felmérve a favorizált gesztusként együttműködést ajánl fel. Török úgy tesz, mint ha nem tudná ezt. Ha az ő szóhasználatával élnék, akkor azt kellene erre az állításra mondanom, hogy a szégyen szó enyhe kifejezés ennek minősítésére.

Nem baj, hogy nem ért egyet a polgármesterrel (de akkor költözködjön vele), amiért az általa lepecsételt és aláírt írásos köszönetben ez áll:

"... Köszönjük, hogy vállalkozása fejlesztési szándéka ellenére is a hivatal javára döntött, s így a vásárlásnál jelentős összeget takaríthattunk meg, melyet az elkövetkezőkben falunk fejlesztésére használhatunk fel.

Köszönetképpen, a Polgármesteri hivatal az elkövetkezőkben a cége által is biztosított szolgáltatások és termékek vásárlásánál az Önök szolgáltatásait és termékeit részesíti előnyben, valamint a magunk lehetőségeivel segítünk vállalkozása fejlesztésénél, bővítésénél."

S hogy teljes legyen a tanácsos alkotó munkája, oldalba rúgja azokat is, akik üléspénz és napidíj nélkül tudásuk és tehetségük szerint tesznek falunkért.

Jó volna, ha Török azokról is írna, de igaz módon, akik a közpénzeket nem megspórolják, hanem "ugysemazenyém" hozzáállással kezelik. Írna arról is, hogy miért kell másoktól és más napilapból (Krónika) megtudnunk, hogy a lövétei határban regionális szeméttárolót akarnak építeni.

Ha becsületes szándékkal akart volna arról az árverésről írni, amelyen a falu megspórolt több mint fél milliárd lejt két lövétei cég jóvoltából, akkor járt volna el tisztességesen, ha megkérdi úgy az eladót, mint az árverésen résztvevők mindegyikét. Így megtudhatta volna, hogy egy ilyen árverésre hogyan kell felkészülni, és hogyan is zajlik le ez.

(folytatás a 8. oldalon)

Miért állítottunk emléket Gál Sándornak és a lövétei honvédeknek?

Az emlékjel Hagyas egyik fontos kötelessége közösségünknek. Azt tartja a régi bölcs mondás is: aki a múltat nem becsüli, az a jövőt nem érdemli. De miért pont most, és miért pont itt, Lövétén állítottunk emléket Gál Sándornak és az 1848-1849-es forradalomban részt vett lövétei honvédeknek? Azért kedves falustársaim, mert az épület, amelyre az emléktábla felerült, szemtanúja volt a korabeli történéseknek, ugyanis sarokköve szerint 1847-ben épült. De nemcsak a ház, hanem az azt építő Bálint István Tamás is, aki többek között '48-as nemzetörként részese is volt az akkori eseményeknek.

Ezelőtt 157 évvel, augusztus 3-án, az esti órákban egy kis honvédcsapat érkezett Lövétére Gál Sándor, a legendás híru székely ezredes vezetésével. Négy ágyújukkal együtt a szóban forgó épület szomszédságában, a régi piac téren táboroztak le és pihenték ki az előző napokban Csíkkozmás közelében, az orosz-osztrák csapatokkal vívott harcok fáradalmait. Másnap tovább vonult a kis csapat Oláhfalú felé feltöltve hadianyagkészleteiket a lövétei vashámorból. Abból a lövétei vashámorból, amely 1849 tavaszán többek között Gál Sándor ezredes tevékenységének köszönhetően a székelyföldi hadianyaggyártás egyik központjává vált. Annak idején tömegével szállították innen a szabadságharc utolsó hónapjaiban a lövétei fuvarosok a hadianyagot, elsősorban ágyúgolyókat Csíkba és Háromszékre a Gál ezredes parancsnoksága alatt harcoló székely csapatok részére. Ezekben a csapatokban közvitézésként mintegy negyven lövétei honvéd is harcolt. Név szerint: Bálint István, Bugja Péter, Dombi Pál, Egyed István, Fazakas János, Ferenc János, Ferenc János, Gergely Mihály, Gólica Ferenc, György András, Jakab Pál, Kelemen István, Kolozsi Ferenc, Ladó Mihály, Lázár István, Lázár József,

Lázár Mózes, Máté Márton, Márton István, Márton József, Márton Péter, Mihály András Lőrinc, Mihály Imre, Mihály István, Mihály Márton, Miklós Miklós, Pál András, Pál István, Pál János, Péter Imre, Péter Márton, Péter Mihály, Sata János, Szikszai Imre, Szikszai Samu, Tókos János, Török József.

Mindezek ismeretében úgy gondoljuk, hogy a Közbirtokosság irodaházán elhelyezett emléktábla méltóképpen emeli be szülőfalunkat az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc székelyföldi emlékhelyeinek sorában. Annál is

inkább, mert olyan történéseknek és személyiségnek állít emléket, amelyet, és amelyeket mindig példaképp állíthatunk nemcsak a most élők, hanem gyermekeink és az eljövendő nemzedékek elé is. Ugyanis a szabadság, a hazaszeretet, az önrendelkezés mindmind olyan emberi értékek még manapság is, ebben a globalizálódó világunkban, amelyeket nem szégyen szívünkbe fogadni és érte tenni. Tenni mindenkinek a tudása és tehetsége szerint!

Mihály János

Silye István (1928-2006) emlékére

Kevés olyan ember akad manapság, aki a közügyekért nem valamiféle fizetségért vagy elismerésért tesz, hanem hivatástudatból, a közösség iránti önzetlen elkötelezettségből. Nos bátran elmondhatjuk, hogy a nemrég elhunyt Silye István bácsi ilyen ember volt. Véleményének mindig bátran hangot adott, még akkor is, ha egyesek nem minden esetben értettek vele egyet. Töretlen volt magyarságában is. Szülőfaluja iránti határtalan szeretete pedig példaértékű lehet az eljövendő nemzedékek számára. Erről saját magam is meggyőződhettem számtalan beszélgetésünk alkalmával. Tettei, írásai önmagukért beszélnek.

Többek között tagja volt annak a 10 tagú önkéntes bizottságnak, amelynek tevékenysége arra irányult, hogy a Hősök emlékműve, amelyet a hatvanas évek közepén épült szövetkezeti üzletház eltakart és a környéke állandóan szemetes volt, méltó, azaz a mai helyére kerüljön. 1989 után sokat fáradozott az emlékmű felszentelési ünnepségének megszervezéséért is, elsősorban azért, hogy élőszóban is megköszönhessék az anyagi támogatásukat mindazoknak, akik a nehéz időkben támogatták, segítették az emlékmű költöztetését. Sajnos ez a vágya sem teljesülhetett. Számos közérdekű cikket írt a Lövétei Kiáltóba

többek között az előbb említett emlékműről, az egykori Erzsébetkertről, a keresztállításról, az 1940-1944 közötti évekről, a feledésbe merült szokásaink felelevenítésének fontosságáról, a Nép ház szerepéről a falu kulturális életében, a hajnali harangszóról, a kortárstalálkozóról, valamint egy régi lövétei népi mesterségről, a posztóványolásról és a posztóványolókról. Hangját hallatta a 2004. évi december 5-i népszavazással kapcsolatban a Duna Televízióban és a marosvásárhelyi rádióban is...

Utolsó beszélgetésünkre halála előtt pár nappal került sor Székelyudvarhelyen, fiának Rózsa utcai lakásában. A nagybeteg, 78 éves István bácsit még ekkor is a közügyek érdekelték. "Mi lesz Lövétével, János? - tette fel a kérdést. Elsősorban a régi római katolikus iskola jelenlegi állapota foglalkoztatta. Beszélgetésünk alatt többször hangsúlyozta a Közbirtokosság egységének fontosságát is. Ugyanakkor aggasztotta Lövete népességének fogyása, a fiatalság munkalehetőségeinek kilátástalansága. Búcsúzáskomkor kikísért és kezét ráztunk (ezt a kézfogást egész életemben tenyerembe fogom érezni). Ekkor még nem gondoltam, hogy néhány nap múlva érte szóval meg a lövétei halálcsengettyű. Pedig még mennyi mindent szeretett volna elmondani, leírni ...

Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel.

Mihály János

Versfaragók

Az idei tanévet a IV. A osztályosok verseivel köszöntjük.
Csatlakozz te is, várjuk írásaid!

Az iskolakezdés

Kezdődik az iskola,
Gyönyörű szép iskola,
Minden tanszer a táskába bepakolva.

A könyvem a táskában,
Még a füzetem is beraktam.
Tolltartó és ceruza,
Mindenre gondoltam.

Tolltartómban minden van,
Radír, hegyző és ceruza,
Persze van még sok más minden,
Vonalzó és tollacska.

Az iskolában minden jó,
Mulatság és kacagás,
Menjél te is iskolába,
És megtudod a titkát.

Deák Erzsébet és
Miklós Andrea

Érik alma, szőlő, körte

Érik alma, szőlő, körte,
Móninak van, kérjünk tőle.
Ha engedi szüretelünk,
Belőle majd mi is eszünk.

Érik alma, szőlő, körte,
Móni azt mondta szedjük le.
Finom szőlő, körte, alma,
Móni örömmel adja.

Érik alma, szőlő, körte
Szép fának, finom gyümölcse.
Ősznek ez az ajándéka,
Együk meg ezt bizony még ma!

Lukács Abigél-Boglárka
és Luncz Timea

Isten éltesse, Feri bácsi!

2006. október 3-4. kettős ünnep volt idős Köllő Ferenc bácsi életében. Az első dátum születése napját jelezte, ugyanis ekkor töltötte be 85-ik életévét. A második dátum a névnapját jelezte. Feri bácsi számára hosszú életet, boldogságot kívánunk a

jó Istentől a fúvószenekar, valamint az egész falu részéről!

Isten éltesse még sokáig erőben, egészségben!

Kirándulás a fúvószenekarral

Vasárnap hét órakor indult a busz. Az első állomásunk hosszú út után Segesvár volt. Nagyon szép volt a táj, ahol végig sétáltunk, és felmentünk egy hosszú lépcsőn, amelynek 172 foka volt. Amikor körbejártuk a várat, elindultunk Marosvásárhelyre. Ott elmentünk az állat-

kertbe, ahol rengeteg állatot láttunk. Kijöve az állatkertből a játszótérre mentünk. Itt ettünk, ittünk meg játszottunk. Amikor vége lett mindennek, elindultunk haza. Már be volt sötétedve, amikor Lövétére értünk.

Mikor lesz a következő kirándulás?

Demeter Emil
Fazakas Rezső
Lázár Loránd

Pedagógia lexikon

Káröröm

A más baján, kárán érzett rosszindulatú, kaján örömet nevezük kárörömnek. Gyermekeknél, különösen olyanoknál, akiknek hibáit állandóan felróják, akiknek fáradozását, tevékenységét többnyire eredménytelenség kíséri, gyakran előforduló érzelem. Mások kudarca az ilyen gyermekekben jól eső elégtételt vált ki, örül, hogy végre nem ő követte el a hibát, nem ő kapja tehát a szidást, büntetést sem. Kárörömét még fokozza, ha olyan gyermek vall kudarcot, aki tudásban vagy bármi módon fölötte áll, és ezt fölényesen értésére szokta adni. A szülőre nagy feladat hárul a kárörvendő gyermek nevelése során. Mindenekelőtt a kárörvendés okait kell megszüntetnie. Vannak családok, ahol úgyszólván az egyetlen nevelési módszer a gyermek hibáinak felhánytorgatása. Ez ahelyett, hogy a gyermeket rossz tulajdonságainak kijavítására bírná, inkább megrögzíti benne a "javíthatatlanság" érzését. Ha ellenben a szülő méltányolja gyermeke erőfeszítéseit és hibái mellett eredményeit is észreveszi, megszünteti a kárörvendés alapvető okát: a gyermek kisebbségi érzését, helytelen önértékelését. A szülőnek meg kell teremtenie tehát a lehetőséget arra, hogy gyermeke sikereket érjen el tevékenysége során; ne érezze magát kudarchelyzetben. Ha a vele szemben támasztott követelésekben fokozatosság érvényesül, ha biztatást kap a fel-

adatok teljesítéséhez, előbb-utóbb sikert ér el. Akkor pedig megtanulja értékelni mások munkájában is a jót, és nem csak a hibákat hangsúlyozza.

Végül feladata a szülőnek, hogy maga is jó példát mutasson. Ne legyen ő sem másokkal szemben kárörvendő. A gyermek, vagy a többi családtag kudarcait ne fordítsa saját -esetleg meglevő- kisebbségi érzése gyógyítására.

András Magdolna óvónő

Lövétei tájszavak X.

Mihály János gyűjtéséből

ágál - urat játszik
böcső - bölcső
csármál - lármáz
csemer - csömör
csirikol - csiripel
csuri - veréb
diszke - egy éves bárány
esment - ismét
falat - kelés a nyelven
gaszó - cserebogár
hasas - terhes, viselő
kancsi - kancsal
kosoja - kosár
nyünnyög - nyuglódik
szodé - sietős, kapkodó
tatar - rossz (pl. eszköz)
tolló - tarló
tongyó - rosszul öltözött, tunya, rest
trotyos - bőre szabott (pl. nadrág)
töp - köp
tövös - répa
üdő - idő
virjad - virrad
zakota - lim-lom
zereg - zörög
zsibog - sajog

A hagyományörző

(folytatás az 5. oldalról)

Megtudhatta volna azt is, hogy milyen hibát követett el a polgármesteri hivatal, és ezt utólag ki akarta az árverés megsemmisítésére felhasználni még az adásvételi szerződés megkötése előtt. De Török Sándor lövétei tanácsos szándéka, mint ahogy ez írásából is kiderül, egészen más volt. Írása őt jellemzi!

Látva rágalmozását, igyekezetét mások becsületében kárt tenni, s egyáltalán írása hangnemt és homályosságát, sokatmondóan jegyezte meg egyik falustársunk: "Sajnos, Török-nél ez is egy hagyományörzés". Még egy-két ügyes trükköt kell megtanulnia, s ha miniszterelnök nem is, de valami nagy előjáró még lehet belőle. Még sokra viheti...

UI. Ezzel részünkről a témát lezártuk, és a Török-féle hangvételű írásokra itt, az újságban nem reagálunk.

Egyed József

Hirdetés

November 25-én (szombaton) újra megszervezzük a "pityókabált" a Lövétei Népházban.

Ha-ha-ha

Biztatja a fiát a székely asszony:
- Ne csak a húst edd, fiam, a káposztát is, az éppoly jó!
- Nem hiszem én azt édesanyám, ha az éppoly jó volna, a kutyák már a kertben megették volna.

Kiadja a Lövétei Ifjak Egyesülete
a Lövétei Közbirtokosság
Lövétei Község Önkormányzata
és a Select Metleplast kft
támogatásával
Nyomja a ROTAPRINT nyomda

**A szerkesztőség nem
minden esetben ért egyet
a cikkek tartalmával!**

Szerkesztőség: András Mónika, András Kinga, Lázár László, Mihály János
Munkatársak: Lázár Béla, András Magdolna